

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám, Gergurov-féle házban,
hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmegeyi nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és esütőtűkön.
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 fr
50 kr. — Egy óra 85 kr.
Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Tisztviselők — és a bi- zottsági tagválasztá- sok. —

Dr. Vojnits István főispán többször hangoztatta: *a városi bizottsági tagválasztást nem tartom politikai aktusnak, hanem lokális ügynek, az ellenzék nem tekinthető politikai faktornak, hanem csak a város közigazgatásával meg nem elégedő pártnak.*

Arany igazság, melyet kőbe vésvememento gyanánt kellene a városháza falába illeszteni, hogy a muszáj kortes tisztviselők naponta lássák és épüljenek rajta.

De ők nem így gondolkoznak, hanem politikai aktiót indítanak és kérkedve dicsekednek, hogy ennyi és ennyi tisztviselő áll rendelkezésükre az ellenzék megsemmisítésére és az alantobosabb tisztviselőre ráfekszenek teljes befolyásuk súlyával — ijesztgetik, rémitik, ha nem szavaz velük. És ily kortesek dicsekednek azután, — hogy ennyi, meg ennyi emberem van, akik haptákba szavaznak; maguknak érdemet és befolyást szereznek ez által.

A másik jelensége a pressiónak a választásnál nyilvánul. A választási helyiség ajtaját rendesen megszállják a város alantasabb tisztviselői kirendeltség folytán; — a belvárosban például rendesen a jól ismert végrehajtó, máshol timár meg — szappanos s több effélék, akik osztogatják a kormánypárti kész lisztákat és aki nem az ő lisztájával mer szavazni, azt jegyzékbe veszik, az renegát és másnap várhatja főnöke szigorú dorgatoriumát. Hát nem dehonostáló, hát nem lealázó az, hogy egy intelligens ember, egy tisztviselő, aki tiltkos szavazással akarja jogát gyakorolni, egy végrehajtó, timár meg szappanos ál-

tal befolyásolva és ellenőrizve lesz!

Ily eljárás lealázó egy felvilágosult emberre, aki, midőn legszebb alkotmányos jogát akarja gyakorolni — ott egy obscurus kirendelt által mint egy marienett báb igazittatik.

Ez minden csak nem titkos szavazás és mi hisszük, hogy a tisztviselői kar emanczipálni fogja magát ily sérelmes pressziótól és hamar tiltkos a szavazás, akkor lökje vissza a tolakodó kirendeltet és szavazzon igazán tiltkosan meggyőződése szerint.

Hogy pedig a tisztviselőket egyszerű szavazó masszának tekintik és azzal feltétlenül rendelkezni óhajtanak, akarnak és dicsekednek, bizonyosága annak, hogy a tisztviselőket a kijelölésre ugyan meghívják, de ha egyik vagy másik ott szólni merne, lehurrogják és a kész lisztát erőszakolják rájuk.

No már pedig valljuk be őszintén, mivé zsurgoródna a nagy kormánypárt, ha a tisztviselői kart elveszük onnan. Maradna néhány, a várossal különféle érdekkolonczzal oda fűzött ős mameluk, kiket ujjainkon megszámlálhatnánk.

Ha pedig a tisztviselők adják meg a párt erejét, — úgy bizony-bizony lealázó az az intelligens karra, hogy őket csak a kész kotyvalékhoz hívják meg, mely, ha azután a választás napján megközmásodik — úgy a tisztviselőkkel nyeletik el, mert a nép ódiama száll rájuk. Teljesen igaza van és helyesen mondta Bárzy Iván pénzügyi titkár egy ilyen kijelölő értekezleten: *mi tisztviselők adjuk meg a párt súlyát és zömét és nem járja, hogy bennünket nem csak, hogy meg nem kérdezznek a kijelölésnél, de még a jogunktól is megfosztanak, hogy mi is ajánlhassunk jelöllet!*

Danczer és Sándor Béla nevelte kortesek igaz hogy még kísértének, — de mi szeretjük hinni, hogy a tisztviselői kar intelligentiájánál fogva annyira emanczipálni fogja magát mindenféle kortes pressziótól, megtudja bírálni és ítéletet tud mondani közigazgatásunk állapotáról és mindenféle végrehajtó czédula osztogatók nélkül is szavazatát le tudja adni legjobb meggyőződése szerint.

Vojnits István főispánt pedig olyan embernek szeretjük hinni, aki elől idézett szavát megtartja annak minden következményeivel — amit hiszünk is.

Csata előtt.

A zombori ellenzék f. hó 11-én mérközik újból a zombori kormánypárttal. — A mérközés semmi esetre se lesz oly vehemens, a milyen országos képviselőválasztás alkalmából szokott lenni, mert a városi bizottsági-tagválasztás alapján véve nem politikai harcz.

A városi közgyűlés nem lehet szintere a pártok küzdelmeinek, mert a mai közigazgatási törvények mellett az autonomia tulajdonkép nem egyéb, mint egy szép illuszió, melyet a belügyminiszter egy tollvonással megsemmisít.

S ha mindjárt az ellenzék volna is többségben, egyéb soha se történhetnék, mint a mit a belügyminiszter megkiván. Ez okból *politikai* küzdelemmel a bizottsági tagválasztás nem mondható. Mérközünk játszói módra, mutogatva erőinket, melyek nagy részét elő se veszszük. Az öreg ágyuk nyugodtan alusznak, azokra ilyenkor semmi szükség.

És igen sokan nem vesznek részt a csatában, mert közömbös rájuk nézve, hogy kik kerülnek

Női Confectió
legnagyobb választékban és leg-
jolesőbb
szabott árak
mellett.

Flesch Lipót

özégnél kapható

Uri divat-áru
legnagyobb választékban és leg-
olesőbb
szabott árak
mellett.

be mint városatyák a közgyűlési terembe?

Daczára mindennek a kormánypart óriási erőfeszítéseket tesz — hogy a saját embereit juttassa a közgyűlési terembe. A hivatalos elemek, a „muszáj“-szavazók berendeltetnek, hogy vakon leszavazzanak. A kormánypartra nézve a jövő képviselőválasztás szempontjából fontos az, hogy megismerje helyzetét.

Ha a négy városrészen, a melyben eddig az ellenzék győzött — a kormánypart bukik: akkor aligha merészel Drakulits ellenében jelöltet fölléptetni.

S ez okból érdeklődik a választások lefolyását. Údvös volna, ha ez előcsata tisztázna a jövőt.

Az ellenzék ereje e városban megtörhetetlen. A ki ezt nem hiszi, az meg fog róla győződni a szerdai választás eredményéből.

Az ellenzék csupán a belvárosban nem veszi föl a keztyűt a kormányparttal.

A belvárosban van a tisztviselők zöme, a kereskedők, a kiket sokféle érdekek kötnek a kormánypart oszlopos embereihez. A belváros a zombori kormánypart asyuma. A kiket minden áron be akar vinni a közgyűlési terembe, azokat itt lépteti föl.

De e részben se látjuk a kormánypartí finomabb tapintatot, mert nem egy előkelő tagja van a kormánypartnak, a kit tartozó kötelessége volna kandidálni, a kiket azonban következetesen mellőz.

Szerencsére a mameluk hajlam némely embernek vele született s kiírthatatlan tulajdonsága,

s a mellőzött urak azért a legnagyobb szervilizmussal fognak megjelenni az urnak előtt, hogy leróják a mamelukság adóját.

Vármegyei közgyűlés.

Több sürgős folyó ügy letárgyalhatása végett rendkívüli közgyűlés összehívása válna szükségessé és ennek határnapjául főispán ur ömeltósága folyó évi *december hó 10-ik* napjának reggeli 9 óráját tűzven ki, miről a bizottsági tagok azzal értesítetnek, hogy ezen a vármegyei székház nagytermében megtartandó rendkívüli közgyűlés tárgyai a következők:

1. Háromszék vármegye közönségének átirata az 1894. évi XII. t. c. — némely mezőrendőri kihágási ügyekben illetékes hatóságokra vonatkozó rendelkezésének megváltoztatása tárgyában intézett felterjesztés pártolása iránt.

2. A megyei közigazgatási bizottság átirata s ezzel kapcsolatosan a szegedi kereskedelmi és iparkamara átirata az 1895-ik évben működő ipartanács tagjainak megválasztása tárgyában.

3. Alispáni jelentés a f. évi november hó 16-ik napján megejtett vármegyei bizottsági tagválasztások s azok igazolása tárgyában.

4. Alispáni előterjesztés a községi számadások vizsgálatára kijelölendő elnökök iránt.

5. Ugyanannak előterjesztése a betegápolási alap 1895. évi szükségleteinek fedezése tárgyában.

6. Ugyanannak előterjesztése a községi szegény alapok 1893. évi és 1894. évi állapotáról.

7. Ugyanannak előterjesztése a főszolgabírák által 1894. év folyamán az áfúto hivatalos pénzeiről vezetett naplószámadások tárgyában.

8. Ugyanannak előterjesztése több megyei alkalmazottak rendkívüli segélyben való részletése tárgyában.

9. Ugyanannak jelentése dr. Koch Mór járásorvos részére engedélyezett szabadság-idő tárgyában.

10. A megyei egészségügyi bizottság jelentése Madaras községben felállítandó fiókgyógyszertár tárgyában.

11. Ugyanannak jelentése Rác-Militics községben felállítandó gyógyszerár tárgyában.

12. A f. évi november hó 13-án megtartott rendkívüli közgyűlésből kiktűdött bizottság jelentése a vármegyei házi- és árva-pénztár megvizsgálása tárgyában.

13. Zenta város tanácsának jelentése Czinner Ignác által felállítani szándékolt zálogkölcson-üzlet utáa leteendő biztosíték megállapítása tárgyában.

14. Bács-Földvár község képviselőtestületének határozata Wittmann Béla községi írnoknak adandó előleg tárgyában.

15. Ó Kanizsa község képviselőtestületének határozata egy anyakönyvvezetői szolgái állás rendszeresítése, az eskető és anyakönyvvezetői helyiségek kijelölése és az anyakönyvvezető ruházatának beszerzése tárgyában.

16. Goszpodince község képviselőtestületének határozata 5000 ftos kölcsön felvétele tárgyában.

16. Petrovác község képviselőtestületének határozata községi segédjegyzőnek adandó lakbér tárgyában.

18. Turia község képviselőtestületének határozata egy írnoki állás rendszeresítése tárgyában.

19. Ó-Becse község képviselőtestületének határozata Brankovits Dezső segélyezése tárgyában.

20. Petrovószellő község képviselőtestületének határozata a gör. kel. leányiskola elhelyezése és ez ellen az ottani gör. kel. iskolások és Popovits Pánta által beadott felebbezések.

21. Gyulafalva község képviselőtestületének határozata a kisbírák visszatartott ruhaátalányának kiutalványozása tárgyában.

22. Hegyes község képviselőtestületének határozata a községi nagyvendéglő újból való felépítése tárgyában.

23. Gardinovec község képviselőtestületének határozata 3000 ftos kölcsön felvétele tárgyában.

24. Felső-Kovil község szabályrendelete a fogyasztási-és italadó beszedési jutaléknak hovaforlítása tárgyában.

25. Títel község képviselőtestületének határozata Taranyecz Milica segélyezése tárgyában.

26. Katymár község képviselőtestületének határozata a vásárjog megvétele tárgyában.

TÁRGYA.

Téli gondolatok.

(A „Z. és V.“ eredeti tárczája)

Írta: Kovács Samu.

Kihalt a természet, megváltozott minden!

Tél van, hideg van. E pár szó mennyinyi élvezetet, de mennyivel több nyomort és inséget foglal magában.

Azok, kik szerencsés csillagzat alatt születtek, kik még nem ismerkedtek meg az élet küszdelemmel teljes részével, kik mindent csak előnyös oldaláról tekintenek, azok örömmel üdvözlik a telet. Meg van a jó meleg téli ruha, jól fűtött lakás, evés, ivás, kellő szórakozás és pihenés, egyéb mi kell?

A tél a jobb móduaknak szórakozás tekintetében valóságos tárházat képezi. Minden rendő, rangú és kora embernek megadja a maga kedvenc foglalatosságát. A szánkázás, hólabdázás, korcsolyázás, vadászat mind megannyi keresett czikk, s hol van gond nélkül élő ember, ki ezek valamelyikét ne szeretné.

A gyermek örömet ott hagyja ebédjét, kedvenc ételét, csak szabad legyen a

szabadba kimenni. Ilyenkor éli világát! Hatalmas hógolyókat készít s azokat részben zsebre rakja, részben pedig — mint a katona a puskát, a lába mellé rakja és türelemmel várja az ellenfél. Zavarba sohasem jön. Ha talán nem volna valakije, kivel a térre kiállhatna, akár a legjobb pajtásait is előfogja, szándékosan beleköt, csakhogy legyen, kin ügyességét bemutatni.

A gyermek lelke ilyenkor élvez. Szabadnak, függetlennek érzi magát, s ha még van hógolyó a kezében, magánál erősebbet, bátrabbat nem ismer.

A már felnőtt fiatalságnak csak percekig tartó élvezetet nyújt a havazás, de annál kitartóbb aztán a korcsolyázásban.

A korcsolyapálya kedvező időjárás esetén ugyancsak látogatott szokott lenni.

Valóságos sportot űznek manapság már ebből és a korcsolyázást egy intelligens, művelt embernél elengedhetetlen kellékek tartják. Fád most minden fiatal ember, ha a pályára csak nézdegni megy, és maga is nem csinálja jobbra balra a hatvágást. Hiába! Múlnak az idők, változnak az emberek.

Régebben az ember erkölcsi értéke, értelmessége, józan gondolkodása volt az irányadó egy fiatal ember tekintélyének és álta-

lános értékének megállapításánál; ma az ellenkezője áll, ma mindez bliktri.

Pályavégzett ember a mai fellegvár szerrint csak félig művelt, ha nem tud táncolni, házsártoskodni, szép szemekért párbajokat vívni, hírlapi polemikákba keveredni . . . no meg korcsolyázni.

Igen, a korcsolya az, mely a fiatal-ság mindkét nemére oly felvillanyozólag hat.

Egy fiatal ember csak jó akarója az ő kedves partnerének, kivel versenyt szeli a jeget, mégis szívesen veszi, ha a hölgyecske csak azért csuszszon meg egy kicsit, hogy az ő segítségét és szolgálatra készségét igénybe vehesse.

Figyelem, a tekintet ellesése és más eféle másodrendű badarság kell a mai fiatal-ságnak. Ezzel lehet aztán hódítani, míg a komoly magatartást sutba dobhatjuk.

A korcsolya pálya — valamint a bálterem is — az elmondottakból kifolyólag a rokon-szívek kedvenc találkozási helye.

Mennyi sok szép monddák, bók, hízélgés, kedveskedés nyer ilyen helyen kifejezést. Ki tudná meg ezek értékét kiszámítani? S a ki mindezen értékeletti dolgok

27. Nyugdíjkezelő választmány határozata Vibirál József szolgabíró nyugdíjaztatása tárgyában.

28. Szilbás község képviselőtestületének határozata a körorvos lakbérilletménye tárgyában, és ez ellen Mittelmann Miksa dr. által beadott felelkezés.

29. Zsabyla község képviselőtestületének határozata a trachomás betegek gyógykezelése címen az orvosnak adandó jutalomdíj tárgyában és ez ellen Majnszky Milutin által beadott felelkezés.

30. Csantavér község képviselőtestületének határozata vágóhidnak használandó háznak Farkas Antal és nejétől való megvétele tárgyában.

31. Az ó-sztapári rendőrzetűi állás választása ellen Raczkov Nikola és társai által beadott felelkezés.

32. Temerin község képviselőtestületének határozata a behajthatatlanná vált különféle követelések leírásba hozatala tárgyában.

23. Prigl.-Szt-Iván község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.

34. Bogojeva község ugyane tárgyban hozott határozata.

35. Uj-Soóvé község ugyane tárgyban hozott határozata.

36. Bács-Almás község ugyane tárgyban hozott határozata.

37. Paraga község ugyane tárgyban hozott határozata.

38. Pacher Béla vaskuti jegyzőnek nyugdíjaztatása.

39. Vajányi Gyula volt feketehegyi jegyző ellen a községjegyzői nyugdíjra javára kiszabott 200 frt fegyelmi bírságból 74 frt 50 krnak behajthatatlanság címen való leírásba hozatala.

30. Lang Gyula almási szolgabíró beadványa, melyben szolgabírói állásról való lekötésnémet elfogadtatni kéri.

41. Csincsák Benedek és társai járási szolgabírói hivataloszlók kérvénye lakbér megállapítása iránt.

42. Dr. Varró János orvostudói oklevelének meghirdetése.

43. Lachkóné Német Anna születésznő oklevelének meghirdetése.

44. Özveggy Megyesi Rózsa születésznő oklevelének meghirdetése.

45. Apatin és Cséb községek 1894-ik évi gyámmentári számadása.

46. Szónta, Madaras, 1893. évi, Bul-

kesz, Gara, Járek, Kis-Kér, Kucura, Piros községek 1894. évi közpéntári számadása. Hegyes 1894. évi legelőválsági számadása. A.-Kovil 1891. évi képzés és nevelési alap számadása. Báthmonostor, Szántova, Bajmok, Kunbaja, Tataháza, Bezdán, Wekerlefalva, D.-Szt-Iván, Ó-Kanizsa, Ó-Becse, Mohol, A.-Kovil, Csurogh, Gyurgyevó, Zsabyla, Gardinove községek 1896. évi költségvetései. Uj-Palánka, Plávna, Torzsa, Bajmok, Uj-Verbász, Nádaly 1895. évi, Gyulafalva és Tiszakálmánfalva községek 1896. évi pótköltségvetései.

Városi ügyek.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága mai napon tartott rendes közgyűlésében 258/95. közgy. szám alatt egy új tanácsnok állásnak szervezését elhatározván, ezen határozat folyó évi december hó 7-étől számított 30. napon át Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felelkezések ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz czímezve benyújthatók. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottságának 1895. évi november hó 27-én tartott rendes közgyűléséből. Schlagetter Gyula. s. k. polgármester.

Politikai hírek.

Az állami anyakönyvek és a bíróságok. Az állami anyakönyvvezetés életbeléptetése való tekintettel, értesülésünk szerint, a következőkre hívta föl az igazságügyminiszter a bíróságok figyelmét: A valamely gyermek leszámazásának a születés bejegyzése után történt megállapítása iránt hozott bírói ítéletet (anyakönyvi törvény 43. §.), továbbá a házassági ügyekben hozott bírói határozatok közül a házasság érvénytelennek nyilvánítására vagy az ágytól és asztaltól való elválásra vonatkozókat (a t. 67. §.) jogerőre emelkedésük után hivatalból azzal az anyakönyvvezetővel kell közölni, a ki az illető születésre vagy házasságra vonatkozó bejegyzést magában foglaló anyakönyvet vezet. Ha holtá nyilvánításnak, vagy a válóság elhallozása bírósági megállapításának esetén a születés helyén illetékes anya-

könyvvezetővel hivatalból közlendő jogerős bírói határozatból (a 74. §.) az illető egyén családi és utonevére, vallására, állására, nőien, illetőleg hajadon voltára, élő, elhunyt, vagy tőle elvált házastársának családi és utonevére, állására és lakhelyére vonatkozó valamennyi adat ki nem tűnnek, a hiányzókat, valamint a halál okát is, a mennyiben előtte ismeretese, a bírói határozattal egyidejűleg kísérelt iratban közli a bíróság az anyakönyvvezetővel. Az anyakönyvi törvénybe ütköző kibágások miatt az illetékes járás-bíróság előtt indított eljárás során az utólagos bejegyzés vagy kiegészítés céljából (a. t. 86. §.) szükségesnek mutatkozó közlést az anyakönyvvezető közvetlen felügyelő hatóságához kell a bíróságnak intéznie,

H I R E K.

— **Igazságügyi kinevezés.** Ó. felsége nevezte ki — Sárkány Lajos szabadkai kir. ügyészségi alügyészt a balassa-gyarmati kir. törvényszekhez bírónak.

— **Kinevezés.** Schmausz Endre szabadkai főispán dr. Bolics József apatini ügyvédjelöltet helyettes városi aljegyzővé nevezte ki.

— **Számonkérésék.** A főispán folyó hó 15-én a vármegye összes hivatalainál számonkérészeket tart.

— **A belügyminiszter Baján.** Perczel Dezső belügyminisztert, ki nagybátyjának Perczel Miklósnak névnapj üdvözlésére Bajára utazott f. hó 7-én, délután hat órakor a szabadkai pályaudvaron Schmausz Endre főispán s a városi tanács fogadta. A minisztert a szíves fogadtatás láthatólag kellemesen lepte meg s a küldöttésg tagjaival barátságosan elbeszélgetett. Fél 7-kor folytatta útját Bajára, hol Vojnits István főispán és a városi tanács fogadta.

— **Véglegesítés.** A főispán Latinovits Lajos, Schlagetter László, Eckert Károly és Sándor György utmestereket ezen állásaikban végleg megerősítette.

— **Tanító és jegyző.** Gotthárd Sámuel bulkeszi tanító panaszkérvényét nyújtott be a belügyminiszterhez Tessényi István bulkeszi községi jegyző ellen. A belügyminiszter e kérvényre, melyben Gotthárd sulyos vádakkal illeti a jegyzőt fegyelmi vizsgálat megétését rendelte el, a mit f. hó 12-én meg-

birtokában, kívánhat-e magának mást, jobbat, mint a telet.

Szóval, nagyon sokan élvezik a telet künn, a szabadban; ha már elutunk, vagy pedig a kedvezőtlen időjárás bekerget bennünket: akkor sem esünk kétségbe, ott vannak a sokféle élvezetes házi mulatságok, csak amugy válogathatunk belőlök.

A kávé tracsca, a jó mamak- és néni-kék kedvence, a különféle estélyek, tea, zene, táncz pedig a fiatalság üdvözlött vendége, míg a kártya, szivarfüst és jó bor mellett a papák és a bácsik szoktak búsolni.

Még ez sem elég!

Közeledek aztán az ünnepek ünnepe: a karácsony. Ez okoz örömet, kimondhatatlant. A pazar fényen felszerelt karácsonyfák millió meg millió lelket megörvendeztetnek, s míg a gyermekek pajzán kedvteliséssel ugrándoznak szép ajándékaik körül, addig a szülők önelégülten pihentetik szemüket kedvenceik vidám, mosolygó arcán.

Karácsonykor és újévkor tűnik ki az igazi, a modern figyelem. Csokor, könyv, torta, drága levelepapír, festmények, emlékönyvek ilyenkor mind köznapi dolgok, ha csak nem nagy értékek hordozói. Hiába! Ez

már schick, minél jobban és minél nagyobb eret vagni a zseben!

Újév, a kölcsönös üdvözlések és szerencse kívánások napja, meg a sokféle című trinkgeldek napja is. — Hát aztán a farsang, a tél eme nevezetes betetőzője és koronája! Erről lehet aztán még sokat beszélni. Hány édes álomnak és ábrándképnek volt ez már a szülő anyja.

Ime, ezek nagyjában a tél apró örömei.

Bezzeg a szegény ember, kire a tél — a megélhetés ezerféle nehézsége miatt — mindig küzdelmes, nem így gondolkozik. Fáradt lelkét nem pihenteti, gond terheli fejét; honnan szerezze be a maga és családja számára a télnek annyiféle szükségletét, hogyan hallgattassa el a síró gyermeket, kinék sem fűtött szobája, meleg ruhája, sem pedig kelő tápláléka nincsen.

Szegény ember tudja igazán az életet megbecsülni. Szívesen fogadja az áldást és hálát rebeg érette, a csapást türelemmel viseli, mert van reménye, hogy még jobb sors is érheti.

Az évszak változásával a nagy természetben is minden átalakul. Vége van a vidám danájú zenének, az erdőben még nyomát

sem láthatni többé a dalos madárnak, eltűnt, elment messze vidékre, egy szeb hazába, hol nem oly mogyorvajá tél. Elhagytak bennünket vidám zenészeink, hogy az ő távollétükben nélkülözhetetlenségök annál inkább feltűnjék előttünk, elmentek, hogy tanulmányozzák az idegen légrék embereit is.

A fák bánatukban elhullajták leveleiket, hogy még emlékeztetője is eltűnjék annak, mintha ők valaha jobb napokat éltek volna. A leveleiktől megfosztott ágak, galyak búsan himbálódznak, mintha nehezőkre esnék elhagyatottságukat megszokni. Hatalmuk megszűnt, árnyékot nem vetnek többé, még csak a napsugarakat sem tudják már feltartóztatni.

A fűrj nem pitypalattyol, a mezei virágok nem viritanak, a sárga kalásztól ékesített rónaság nyoma veszett. Hó borít be mindent.

Egyhanguan, szóvalatlanul bolyong az utas, még hátra tekinteni is lusta; maga elé néz szigorúan, lépteit megkettőzteti s unaloműzésből emberi létünk mulandóságán gondolkodik.

Mi az élet? Miért a vígság? Miért az öröm? Van-e okunk kérkedni gyarló földi javunkkal?

végbe a községhezán. A vizsgálaton, melynek eldőlése elé az egész község kíváncsian néz, a tanítót Petry Károly ág. ev. lelkész, Tessényi pedig Csupor Gyula német-palánkai főszolgabíró fogja képviselni. — A jegyző ellen különben ez nem az első panasz s a községbeliek jó része már régóta nem viseltetik bizalommal a jegyzőhöz, a mire az egyáltalán nem szolgált rá.

— **Pályázatok.** Szabadka sz. kir. város törvényhatósága német-magyar nyelvi tanári állásra decz. 15-éig pályázatot hirdet. — A szabadkai törvényhatóságnál irnoki állásra pályázat van hirdetve

— **A hajózás megszüntetése.** Az Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási társaság közli, hogy a Dunának és a Ferencz-csatorna valamennyi állomásán az árufelvitel f. hó 4-ikétől fogva beszüntetettik.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Stefánovits Kuzman okleveles tanítót a felsőkövöli községi elemi iskolához rendes tanítónak nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Rózsa Ignác bajai kir. járásbírósi és Kamocsay Ferencz nagy-kikindai kir. törvényszéki segédtelevkönyvvezetőket kölcsönösen áthelyezte.

— **Beszűntetett hajózás.** A magyar folyam és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága arról értesít, hogy a Dunán bekövetkezett jégzajlás miatt a vukovár-újvidéki hajójáratok megszünteti.

— **Pályázat.** A zombori kir. törvényseknél aljegyzői állásra pályázat van hirdetve. Pályázati határidő 2 hét alatt.

— **Fizetéseképtelenség.** A bécsi „Creditoren-Verein” Cservény János, német-palánkai kereskedőt fizetéseképtelenségül nyilvánította.

— **Tűz** volt a napokban. B. Monostorszeghen. Özv. Periskics-nének az udvarán levő istállója égett le.

— **Tűz.** Nem sok hiba, hogy nagyobb veszedelmek nem lett okozója a keményseprők gondatlansága. Müller Vilmos zrínyi utcai háznak egyik kéményét minden előleges megfigyelés vagy vizsgálódás nélkül begyújtás által akarták tisztítani. A begyújtás alkalmával azonban egy gerenda is tü-

zet fogott és körülbelül 14 óráig égett, a míg csak a városközi toronyór kicsapó füstgomolyt nem vitt észre s tüzet jelzett. Szerencsére a tűz nem harapódzott még annyira el, hogy azt hamarosan lokalizálni ne lehetett volna, a háztulajdonos azonban a kémenyeseprő segédetei vétkes gondatlanságukért feleltek.

— **Elitelt — szabadlábbon.** Német-palánkai levelezőnk a következő furcsa s kissé hihetetlen dologról értesít bennünket. A m. kir. Curia 3672 B. 895. sz. a Hier Károly német-palánkai szolgabírósi irnokot, család és okirat hamisítás bűntete miatt 9 havi börtönrre, 3 évi hivatal vesztésre és 5 évi politikai jogok felfüggesztésére ítélte. Nevezett még most is állásban van, habár az ítélet meghirdetve és közölve lett. — Levelezőnk e tudósítás kapcsában ezen hírről teljes felvilágosítást vállalt, a mi rágalmozást, vagy rosszakaratuságot teljesen kizár, ugyanez okból az illetékes hatóság figyelmét ezen, még Ázsiába sem illő dologra felhívjuk.

— **Hymen.** Szirmay József cs. és kir. kamarás, huszár főhadnagy eljegyezte özv. bajsai Vojnich Jakabné bájós leányát Csillár, Szabadkán.

— **Csődmezsünetetés.** A szabadkai kir. törvényszék Krausz József kereskedő ellen a csődöt megszüntette.

— **Körözések.** A bajai kir. járásbírósi Kapler Károlynak, ki többszörös lopás miatt elfogatott, de még elítéltetése előtt a börtönből megszökött, országos köröztetését rendelte el. Személyleírása: 17 éves, termete közép, arca hosszas, szeplős, haja gesztenyeszínű, szeméi sárgák, szemöldöke gesztenyeszínű, ruházata: világos-szürke kabát, mellény, nadrág, lakkcipő. — A szabadkai kir. törvényszék körözött valami Földessi Károly nevű egyent, a ki lopás és hatóság elleni erőszak miatt van vadólva. Személyleírása: szabadkai születésű nápszámos, nőtlen, Sinika Mariával vadházasságban el, 33 éves, róm. kath., közép termetű, kerek arcu, barna szemű, szőke szemöldökű és hajju, legutóbb volt csantavéri lakos, vagyontalan, lopás miatt 9 ízben büntetve volt.

— **Kegyuri bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. városi kegyuri bizottsága ma, délelőtt 10 órákor a városháza nagytermében rendes közgyűlést tart. Targysorozat: 1.

beszerzett filléreiből kenyeret adhasson övéinek. Élvezetről nincsen tudomása, azok előtte ismeretlen fogalmak, örömet legföllebb abban lel, ha kifáradt testét kissé megpihenheti. Kedélye változó, valamint a természet. Borult időben, a szegény ember kedélye is lehangolt, borongós, de mihelyt feltűnik a jótévő Nap sugára, azonnal jobbra felderül az ő lelke is.

Ismerve a tél ezer féle nyomorát, nem tehetünk üdvösebbet, szebbet, jobbat, mint hogy megtakarítható filléreinkből juttassunk valamicskét szenvedő és nyomorúságban selylő embertársainknak is.

Szó sines róla, egyre-másra alakulnak a jótékonyagot célzó egyesületek és intézmények, de mindez még kevés, mert végtelen nagy a szükséglet. Étél-maradék, elviselt ruha, tűzifa, zöldsg, egy pár jó szó, ennyi elég a szegény embernek. Ez nem is kerül sokba, csak egy kis jóakarata. Ne költsékezzünk feleslegesen és hozzunk nemes áldozatot szükségben élő embertársainknak. Teljesítsük felebaráti kötelességünket és tegyük a telet minden ember részére kedvessé, kellemessé!

A templompénztárnak, az iskolaalap és Kórits József féle alapítványról szóló 1896. évi költségelirányzata. 2. A zombori róm. kath. iskolaszéki elnökének megtercsése az 1892. évben megválasztott iskolaszékeknekből újabb megalakítása, illetve 18 tagnak megválasztása iránt. 3. Templompénztár kezelősegenek jelentése Hala-nez Maria és Kubatovits Gergely zombori lakos által 350 frntnyi tőketartozás visszafizetése iránt. 4. Templompénztár kezelősegenek jelentése özvegy Zapf Jánosné által visszafizetett 2000 frntnyi tőketartozás iránt. 2. Paracetics Czigits Iván zombori lakos kérvénye az iskolaalapból elegendő biztosíték mellett 300 frntnyi kölcsön megszavazása és folyósítása iránt. 6. Főtisztelendő Fejér Gyula apát plébános ur átirata, melyben értesíti a kegyuri bizottságot, miszerint főtisztelendő Császk György kalocsai érsek ur öccsencellája f. évi 3085. számú leiratában — a kegyuri bizottság által adományozott 2800 frntnyi összegért hálás elismerést és köszönetét fejezi ki. 7. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium számvevősegenek f. évi 3524/IV. ü. o. szám alatti értesítése az iskolai alapítványról 1894. évre bemutatott számadási kivonat helybenhagyása tárgyában. 8. Donozlovits József egyházi II-od gondnok kérvénye a bemutatott óvadéklevelelnek elfogadása iránt. 9. Szilvay Ferenc kegyuri bizottsági jegyzőnek kérvénye tévesen előirt 21 frt 42 krnyi párbér leiratása iránt. 10. Főtisztelendő Fejér Gyula apát-plébános ur előterjesztése egy új kőkereszt felállítása és két keresztnek kijavítása és áthelyezése után felmerült 231 frt kiutalványozása iránt. 11. A zombori r. kath. templompénztár kezelősegenek jelentése néhai Ast-Fraticsevits Erzsébet által az iskolai alapba tartozó 1000 frntnak dr. Fraticsevits-Ast Vincze által történt visszafizetése tárgyában. 12. A zombori kir. törvényszék mint telekloknyvi hatóságnak f. évi 15338. számú végzése, a karlocai szerb-egyházi alapítványok igazgatóságának Konyovits Bikár Jusztina és társai elleni végrehajtási ügyben hozott árverési hirdetmény közzélése tárgyában. 13. A zombori r. kath. templompénztár kezelősege bemutatja a 15. számú bötíhelyiség berbeadása iránt Joannovits A. kereskedővel kötött szerződés elfogadása végett. 14. A zombori róm. kath. templompénztár kezelősegenek jelentése, melylyel tudatja a kegyuri bizottsággal, hogy Bosnyák Marián misalapítványba tartozó 420 frntnyi tőketartozását befizette. 15. Egert Mátyás kis-zstapári lakos kérvénye 1892—1894. évre előirt párbér leiratása iránt. — Időközben beérkezendő tárgyak.

— **Sztrájk a Ferencz — csatorna munkálatainál.** Ó-becsei levelezőnk jelenti, hogy a Ferencz-csatorna új torkolatának zsilipmunkálatainál sztrájk ütött ki a vasmunkások közt. Ezekkel a munkásokkal ugyanis még a télen el akarnak végeztetni a zsiliphez szükséges vasmunkák egy részét, ami meg is történhetett volna, ha néhány szocialista bujtogató nem keveredik a józan munkások közé és fel nem biztatja őket a sztrájkra. Egy Derecska nevű gépezslakatos hetek óta jart már a művezetőséghez, hogy alkalmazzák, de mint a kitört sztrájkból látszik nem a munkavágy vitte oda, hanem az a határozott szándék, hogy sztrájkra bujtsa fel a munkásokat. Őr tekintik a sztrájk egyik főokozójának azon a néhány gyanús alakon kívül, aki legutóbb a munkások közé érkezett, s akik szocialista ágenseknek látszanak. A sztrájkolók, mint minden hasonló esetben, kevesebb munkaidőt és több bért kívánnak. Pedig mostani napszámjuk a rövid napok daczár* 1 forint 50, 1 forint 60 krajczárt tesz. Attól tartanak, hogy a szocialista ágensek munkáján még csak a tavasszal fog nagy károkat okozni, amikor majd teljes erővel hozzá akarnak látni a csatorna munkálataihoz.

— **Hírek a szabadkai ügyvédi kamararaból.** A szabadkai ügyvédi kamara választmányja közhírré teszi, hogy dr. Keceli

Az élet egy megfajthatatlan rejtély s annak is marad az, míg csak valami világot megbolygató változás be nem következik és mindent át nem alakít. Ma életnek nevezik azt, ha a tehetetlen test önkényesen és önkénytelenül mozogni tud; mihelyt a mozgás megszűnik, a komplikált emberi gépezetben valamelyik kerek elromlik, az óra-szerkezet felbomlik, a szolgálatot és beáll az az állapot, midőn a test minden külső hatás daczára érzéketlen, mozdulatlan és ezt nevezik a halálnak. Ime, ezek mai fogalmaink az életről és halálról.

Ha az ember egy pillanatra megelégedik a könnyen bekövetkező mozdulatlanságról, ha megelégedik a halálról, hevesebb mozgásba jő szervezete, az örök életet látja maga előtt, és ezt nevezi a gyarló ember: örömmek, vígságnak.

Nagyon sok ember van, kinek emlékeztetőül a homlokára kellene oda vésnie e szót: „Halál!”

Nem volna akkor annyi nyomor, oly nagy szükség és inség, mint most.

Megesis a szívünk, ha látjuk azt a szegénységet, mely napjainkban oly sok nemes szívet tönkre tesz.

Éjjel-nappal dolgozik a család-épa, hogy

Mészáros Géza ügyvédet Zenta székhelyvel, dr. Krno Milos ügyvédet Ujvidék és dr. Lallovecics János ügyvédet Zombor székhelyekkel, az ügyvédekről vezetett lajstromába folytatólag fölvetve; továbbá Balogh Károly zentai lakos ügyvédet a kamara területéről a pécsi ügyvédi kamara területére, Mohácsra történt átköltözése folytán az ügyvédekről vezetett lajstromából törölte; végül, Koós Zsigmond bajai lakos ügyvéd ellen a felfüggesztés okát megszüntető értesítés alapján hatályon kívül helyezi, és őt az ügyvédség gyakorlatban visszahelyezi, illetve visszahelyezte.

— **Tűz a színpadon.** Ujvidékről írják: Az ujvidéki nőegyesület f. hó 5-én szegény gyermekek felruházására előadást rendezett, amelyen kis hija, hogy baj nem történt. A teremben felállított színpadon tűz támadt, s ha a főispánné az előfüggönyt félre nem rántja, az is meggyulad. A közönség közt nagy volt az ijedség, annál inkább, mert a tüzőtök a vízhiány miatt semmit nem tudtak csinálni. Végre is egy nagy vízes pokróccal fojtották el a tüzet. Az előadást azután folytatták.

— **A postai csomagban szabad levelet is küldeni.** A közönség sűrű zaklatásával járó jövedéki eljárást szüntetett meg közelebb a pénzügyminiszter. Igen gyakran merültek ugyanis föl panaszok az iránt, hogy a pénzügyi közegek a postán szállított csomagokban elhelyezett levelek miatt is jövedéki eljárást indítanak meg, holott levelöknek postai csomagokban való szállítása a törvény rendelkezéseivel nincs ellentétben, föltéve, hogy sem a földadó, sem a címzett az így szállított levelek gyűjtésével, illetőleg kézbesítésével üzletszerűen nem foglalkozik. — A miniszter egyetértve a kereskedelmi miniszterrel, elrendelte ennél fogva, hogy a pénzügyi közegek a postai csomagokban elhelyezett leveleket még ha több is van egy csomagban, ne letelezzék meg, illetőleg azok miatt jövedéki eljárást ne indítsanak, kivéve az oly eseteket, midőn meg állapítatik, hogy a földadó vagy a címzett az így szállított levelek gyűjtésével üzletszerűen foglalkozik.

— **Sortésforgalmi rendelkezések.** A földművelésügyi miniszter közli, hogy az osztrák belügyminiszter november 28-án kelt távirata szerint az egészséges sertéseknek a Productiv Gesellschaft der Wiener Fleischselcher és Ziegler József hentes vágóhídjára Bécsbe szállítása úgy járványmentes — valamint fertőzött községekből, de ily községekben levő járványmentes udvarokból minden engedély kikérése nélkül szabad ama törvényhatóságok területéről, melyeket az osztrák kormány a szabad sortésforgalomból kizárta. E törvényhatóságok közé tartozik Bács-Bodrogh-vármegye, továbbá Szabadka, Ujvidék és Zombor városok törvényhatósága is.

* **Köhögés, rekedtség és elnyálkásodásnál,** a torok és a légzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe **Egger** kitűnő hatású **mell-pasztiláit.** Kaphatók 25 és 50 krosz eredeti dobozokban, minden gyógyszerüzletben és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő és szétküldési raktár **Egger A. és fiai Nádor-gyógyszertára Budapesten Váci körút 17.**

Foulard-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenkint — japáni, chinai, s. a. t. a legujabb mintázzalt és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 ft 65 kr méterenkint sima, csikos, kockázott, mintázottakat damasztot s. a. t. mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzalt s. a. t. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultival: **Henneberg G. (cs. k. udvarszállító) selymgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros. és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.**

Készülődések a kiállításra.

Az ezereves ünnepére készülő Magyarország jövő évi kiállításának mintegy a féldről elővarázsolott remek szép városa Budapest városligetének fasorai között, állandó és alkalomszerű palotával, megalom pavilonjaival és óriási csarnokaival valamivel a kiállítás előtt már csaknem egészen készen áll. Körülbelül kétszázötven különféle érdekes és izléses épület, többnyire már belül is készen, épen csak arra vár, hogy a tizenhatezeret meghaladó kiállítók érdekes tanulságos tárgyaival benépesedjen és a melyek még épülőfélben vannak, azok is anynyira közelednek befejezésükhöz, hogy a mi jubileumi kiállításunk lesz a világon az első kiállítás, mely a megnyitásának napján 1895. május 2-án valóban és tényleg be lesz fejezve. A magyar nemzet dicső emlékei részere épített hármas történelmi palotacsoport, mely a gót Vajda-Hunyad, a jáki templomot, Magyarország legrégebbi Árpád-korbeli román épületét és a renaissance-stílt foglalja magában gazdag falfestményeivel együtt adták át e napokban készen az igazgatóságnak. A királyi pavillon berendezésével is már tüzetesen foglalkoznak. A hadfelszerelési kiállítás a bécsi Arzenálban már össze van gyűjtve és oly impozáns, nagyszabású benyomást tesz a nézőre, hogy szakemberek állítása szerint ilyen hadügyi gyűjtemény, mely a legujabb katonai felfedezések mellett a hadtörténelem emlékeit is oly gazdag gyűjteményben bemutatná, még soha egy kiállításban sem volt. Hatha még hozzávesszük a török szultán Ó Felsegő által rendelkezésünkre bocsájtott, Konstantinápolyban őrzött teméred erekeket, melyek a háromszáz éves török-magyar háborukra emlékeztetnek. Hasonló emlékeket kapunk még a berlini Zeughausból, Pétervárról, Lengyelországból. Nagyon érdekes az a mozgalom is, mely Amerikában kiállításunk jövő évi látogatására vonatkozólag széles körben megindult és mely abban is nyilvánul, hogy különösen az Egyesült-Államokban hazánkról és népünk életviszonyairól minden vidéken ismertető felolvasásokat tartanak. A külföldi sajtó is, melynek képviselői csak nemrég voltak nálunk vendégek, telve van díszetekkel kiállításunk előkészületeiről. A jövő hétre pedig hazánk összes vidéki hírlapjait invitálta **Daniel** Ernő kereskedelmi miniszter, hogy nekik az ezereves kiállítás előmunkálatait és a már elkészült építkezéseket bemutassa. Most készül a főváros és Pozsony városának pavilonja; a faluból már egy ház sem hiányzik, csak az utcák feltöltése van hátra, s azután már csak a tipikus házak belső berendezése fog következni.

Az iparos-segédék és tanoncok a kiállításra.

Hazánk általános ipari haladásának bemutatása mellett, iparvelézés szempontból országos érdek a serdülő munkás fiatalság

ambíciójának fölkelésére, szorgalmuk és ügyességük ösztönzésére a millenium alkalmával külön kiállítást rendezni az iparos-tanoncok, segédék és munkások készítményeiből. Hogy az ezereves kiállítás hazánk kulturális viszonyainak e tekintetben is hű tükrö legyen, a kereskedelmi Miniszter most az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz, ipartestületekhez és társulatokhoz felszólítást intézett, hogy az ipari segédszemélyzetet a jövő év július 15-én kezdődő és egy teljes hónapon át tartó időleges kiállításon tömeges részvételre buzdítsák.

Ebben a kiállításban részt vehet minden magyar iparos-tanonc, segéd és munkás akár itthon, akár külföldön tartozik, ha 1896 január hó végéig sajátkezű munkáját az ezereves kiállítás igazgatóságához Budapestre bejelenti. A később jelentkezőket csak különös figyelmet érdemlő esetekben veszi figyelembe. A beküldött tárgyak kiállítása és elbírálására külön bizottságokat szerveznek, melyek úgy az elismerő-oklevelek, mint a pénzbeli jutalmak magasságáról és mennyiségéről szakbírálat alapján a Miniszternek, mint a kiállítási országos bizottság elnökének, indokolt előterjesztést tesznek. Minden kiállító, még ha jutalmat nem nyer is, részvételének emlékére emlékményt kap.

A kiállításra elfogadott tárgyak 1896. július 1-ig bérmentve küldendők a kiállítás igazgatóságához; a csomagolásra és szállításra nézve az általános szállítási szabályok irányadók. A küldeményhez a munkaadó vagy gyári vezetőnek bizonyítványát kell csatolni, hogy a kiállító tényleg nála van szolgálatban, a beküldött tárgyat tényleg ő készítette, mennyi időt fordított annak elkészítésére és milyen munkaeszközök állottak rendelkezésére. A gazdának ezt a bizonyítványát az illető ipartestület vagy iparhatóság igazolja. A tárgyak kiállításáért, ugyancsak az ok elhelyezéséért, a szükséges असतलोकért vagy állványokért díjat nem kell fizetni és a visszaszállítás költségei is a kiállítás terhére esnek.

A tanoncoknak, segédeknek és munkásoknak tehát minden tekintetben meg van könnyítve az ezereves kiállításban való részvétel és ennek folytán remélhető, hogy tömeges jelentkezők és ügyes munkások által az ipari remekelések ezen, rájuk nézve gyümölcsöző kiállítását minél vonzóbbá, gazdagabbá és érdekesebbé fogják tenni.

A jótékonyaság pavillonja.

Magyarország sok ezer jótékony intézete külön épületet kap az ezereves kiállításban. Eredetileg a közművelődés és részben a közköztartás kiállításának szánták a jótékony intézetek és egyesületek kiállítását, de ez is olyan nagyra és izmosra fejlődött, hogy külön hajlékot kell számára emelni. Ebben a legközelebb elkészülő pavillonban lesz a siketnémák, vakok, gyengeelméjűek nevelésére és oktatására vonatkozó minden eszköz és adat, árvaházak, szeretetházak, menedékházak kiállítása, a különféle közjótékony intézetek kiállítása, továbbá megdöbbentő érdekes dolgok, amelyeket maguk a társadalom gyámoltjai készítenek, előállítanak. Az új pavillon terve a műszaki osztályban készült s rövid időn már hozzáfognak a kivitelhez.

S Z I N H Á Z .

Zeller „nagyhatású“ operettje — a mint Fűredinek immár általunk a megszokott színlapi reklám stílusa jelezte a **Bányames-ter** került szerdán telt ház előtt színe. Kedves zenéjű darab ez; a meseje ugyan nélkülözi a szövevényességet, s a szövege sem a legsikerültebb, de a partitúrája kipótolja ezt, legalább annyira, hogy néhány évig a színpadon megállja helyét. Az előadásából több oly dolog tűnt ki a mit eddig vagy egyáltalán nem, vagy nem egészen biztosan tudtuk. Kiderült egyebek közt, hogy Berzék

Margit a hangja gyengeségét tudja koloraturájával pótolni. *Nelly* szerepében finom zenéi fogékonytágot árukt el. Csak még Mészáros Kornélia sikkes szinpadit mozdulatait kell elsajátítania, hogy a *vidéki* kritika ne találjon okot a dorongolására. Mint ekletáns igazság tűnt ki a Bányamesterből, hogy *Perényi* (Roderik) nem ér semmit. Hogy az énekrészeket minden hév, minden gond nélkül adja elő amúgy is fogyatékos hangján az csak megerősítés volt az eddig róla tapasztalt véleményeknek, de ha esetlen mozdulatait, szögletes játékát nézzük, igazán önkéntelenül kérdjük magunktól, hogy mi benne a színész. Láng Jenő (*Martín*) már jobbnak mutatkozott. A hangja neki sem elég erős, s ez egy ízben a berekedésének oka volt, de azért kis hangjával meglehetősen bánik. A maszkját kivéve, más kifogásra nem szolgált rá. Gy. Mészáros Kornélia most is jól játszott ámbar nem mernők állítani, hogy jobban nem tud. Úgyan miért fukarkodik az eszközeivel? Tiszta (zwak) silány és izetlen volt. Az éneke is inkább mekegőnek, mint komikusnak mondható. Erdélyi Otília (zwackné) szépen alácsitott. Ugy látszik jó komikáné tud ő lenni, ha van hozzá kedve.

R—r.

December hó 5-én Daude Alfons hírneves színműve „**Küzelem a létért**“ került színre öt felvonásban. — Daude előbb mint költő s később mint dráma író szerepelt, melyben mint kitűnő elbeszélő s megfigyelő mutatta be magát, regényeivel pedig nagy hírnévre tett szert. A dráma nemcsak formai művészet, hanem mintegy tükre társadalmi életünknek, amely tükörben magunkat mozogni és cselekedni látjuk és úgy a legnagyobb kritikát gyakorolhatjuk önmagunkon és felebarátainkon. Ha valamiben úgy drámában központosul minden tehetőség, minden tudomány; de nemcsak ez: jó drámát az arra való írói egyéniség nélkül nem is lehet írni. A nagy dráma írónak az egész mindenségét kell átélnie szívében. Daude ismeri az embereket, tudja a társadalom hibáit és azt a módot, mely szerint a cselekvések folyanak és épen azért tűnik fel „*Küzelem a létért*“ oly naturalistikusnak. És ez az oka, hogy oly leverő hatása van, mert be kell látnunk, hogy nagy valóság van benne. Elmondhatjuk, hogy az egész élet nem egyéb, mint küzelem a létért. Akit magasztosabb eszmék nem vezérlelnek, a létért való küzelem eszközeinek megválasztásában nem fog irtózni, még az ocsmányságtól sem.

Asier Pál (Hidvéghy) saját czéljai elérésére s hogy jó módban élhessen nőül veszi a nálánál idősebb hozzá nem illő *Maria Antonia*t (Laczkó); de csakhamar rá unat, egyik szerelmi viszonyt a másik után köti sőt még neje pártfogoltját az ártatlan *Lidiet* (Károlyi) is elcsábítja, e miatt felesége tőle elvált s ősi birtokára ment lakni. Pál, miután felesége vagyonát eltékozolta s midőn a tönkre menéshez közeledik, hogy kiragadja magát és új államtükör, állásának megfelelőleg élhessen nejétől válni akar, hogy elvhesse a gazdag *Estert* (Tuboly), de felesége válni nem akar, Pál kénytelen színlag megbékülni vele, hogy rá bírja a válásra s ha kell erőszakkal megszabaduljon tőle; újra kezdi nejevel az életet, ki nemes feláldozással s Pál iránt való nagy szerelemből hozzá vissza megy. Pál annyira sülyed, hogy *Lidie* kezéből elveit méreggel nejt akarta elveszteni, már átadta a méreg poharat, de elvégző ereje nem volt s felesége sejtve szándékát férjét leleplezte s előírta tetének következményeit. Hogy férjét megmentsen, beleegyezik a válásba. A határidő elteltével egybe akar kelni *Esterral*, de *Vailant* (Gyarmathy), ki megtudta, hogy Pál oka leánya szerencsétlenségének, Pált bosszúból megölte. — Az ellentétet szembe állítsa által van nagy hatása a darabnak, mely valósággal az életből van véve, igaz, hogy a férfit nagyon aljassnak tünteti fel, mert épen a szeretetet használja fel undok czéljai elérésére. *Maria Antonia* az igazi önfeláldozó nő, ki szerelméért

küzd, de nem feledkezik meg soha önmagáról, kit magasztosabb eszmék vezérlelnek. Szereti Pált azért küzd. Laczkó igen szépen oldotta meg szerepét, csak kár, hogy elfelejtette a vendég könyvből felolvasni, hogy meg visszatér.

Asier Pál aljas és önző czéljai kiélgetésére nem riad vissza semmitől. Férfi szörnyeteg. Nő csábító. Az ő *létéért* küzd. Hidvéghy még eddig ma legjobban érezte át szerepét. *Lidie* maga az ártatlanság. Károlyi igyekvéssel játszott, habár játéka ma nem volt kielégítő. — *Ester*, a nagyra vágyó, fenhéjázó s bosszúálló nő megtestesült alakja. Tuboly nem tud élet hűen játszani. *Vailant* által éri Pált az igazságszolgáltatás, Gyarmathy ma nagyon jól játszott. — *Causada* (Szebenyi) úgy maszkja, mint játéka correct volt.

Az élet nem egyéb mint küzelem a létért, modern társadalmunkban az erős nem nyomhatja el a gyengét, hanem megengedett és bizalommal való küzelem az ember élet feladata:

küzdve küzdj és
bizva bízzál.

.

Jövő heti műsor. Hétfőn, dec. 9-én bérlet szünetben: Goldstein Számi; kedden, dec. 10-én bérletben: Dolovai nábob leánya (Herzeg Ferenc színműve); szerdán dec. 11-én: Citerás (Konti operettje); csütörtökön, dec. 12-én: Becstelének (Giacomo Verano színműve, Zomborban először); pénteken, dec. 13-án: szünet; szombat, dec. 14-én: Kis doktor („Doktor piccolo“, Lecoque operettje); vasárnap, dec. 15-én: Kintornás család (Tóth Ede népszínműve).

G S A R N O K.

Levél Budapestről.

Bpest, 1895. decz. 5-én.

Kedves szerkesztő Uram!

Engedje meg, hogy egy estéről beszéljek Önnek, egy estéről, melynek magasztos nagyszerűsége megdobogtatja szíveinket. Egy tündér hallottunk ma, egy isteni tüneményt, mely tünemény a miénk. Igen a miénk. Büszkén mondhatjuk őt a magunkénak, mi Bácskaiak, mert megyénk szülöttje ő, itt csókolta homlokán a mindenható muza, itt töltötte gyermekévé, itt mutatkoztak csodás művészetek első rügyei . . .

Ezért ő a miénk! . . .

Volt egyszer egy színházigazgató, ki úgy játszott a művésznőivel „mint macska az egérrel.“ A direktor összetűzött a művésznővel. A fegyverek különbözők. Azé az erő, a hatalom, ezé a közvélemény. Sokáig farkasszemet néztek egymással. A művésznő már már bucsut intett Thaliának, midőn hirtelen fordulat állott be. Nem tudom, és nem is vitatom, vajjon Mohamed ment a hegyhez, vagy a hegy Mohamedhez, de annyi bizonyos, hogy direktor és művésznő kibékölték egymással. A józan gondolkodás, és a művészet csodás ihlete, bekeltetően összetették a küzdők kezeit, és ma megmutatta a művésznő, hogy békejobbjával nekünk gyönyörűséget, magának dicsőséget szerzett.

Hegyi Aranka ma lépett fel először félévi szünetelés után a népszínházban. Első fellépéséről a Czigány bárót választotta, azt a darabot, mely minden ízében magyar. Szaffit játszotta, azt a szerepet, melyet csak ő tud eljátszani híven, igazán. Midőn megjelent a szinpadon, hosszantartó taps zúgott fel, mely úgy látszott, véget sem akar érni. Mily híven, mily bájjal, játszotta Szaffit, azt a szilaj, önzetlen szíve egész hevével szerető czigányleányt. Mennyi tűz, mennyi temperamentum volt ebben a művésznőben, midőn átokkal sújtotta a gazdag szomszédot. A félj elsőtételt szinpadon, úgy nézett ki ez az asszony, hosszan

leeresztett éjfekete hajával, szikrázó szemével, mint egy bosszuért kiáltó Istennő. A tomboló lelkesedés azonban akkor érte el tetőpontját, midőn a művésznő eltánczolta a toborzó csárdást. Annyi bájjal, annyi tűzzel, még nem láttunk tánczolni csárdást. Az a kipirult arc, azok a csillag szemek, az a ringó termet, szinte elfeledteté velünk, hogy színházban vagyunk, és magunkon kívül, a lelkesedéstől áthatva tomboltunk, tapsoltunk a művésznőnek.

Hegyi Aranka játéka valóban fenomenális. Egyesül itt a tudás, a mélyen átértzett művészet, bájjal, kellemmel . . .

Egy művésznő ez, ki játszik, énekel, tánczol, s mindezt a természetesség, a művészi tökély ama fokéval, mely csodálatot kelt a nézőben. Játékában megnyilatkozik, a nő, ki tud szeretni, örülni, szenvedélylyel, szilaj tűzzel, de tud szeretni híven, változatlanul, önzetlenül is. Hegyi Aranka művészetét, a sokoldalúság is jellemzi. Hiszen több szerepet kreált már, melyekben ő utólrhetetlen. — Épp oly kiváló Stella, Antonia, Olympia, harsm alakjában, mint elragadó egy könnyed bohóságoktól sziporkázó francia vaudevilleben.

Hegyi Aranka meg van áldva, művészi talentummal, játéka, éneke a művészeti tökéletesség, legnagyobb fokán állanak. Ő, egy, azon kevesek közül, kiket nemcsak csodálunk, bálunk, dicsérünk, de szeretünk is.

Kívánjuk őszinte szívünkkel, hogy Hegyi Aranka még sokáig énekeljen, tánczoljon, művészetünk dicsőségére, Bács megye büszkeségére.

Lengyel Sándor.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Czike — némi simitásokkal — bevált s karácsonyi számunkban fog napvilágot látni.

G. K. Monostorszegh. Kérjük tudósításait ezentúl hamarabb beküldeni, nem pedig már egy héttel azután, mikor már egy másik lap hozta. Legutóbbi cikkét épen ez okból nem használhattuk fel.

Hirdetések

Kulnbachi barna sör.

Hetenként kértszer vasárnap és pénteken friss csapolás kapható

a **CSITAONICZA** vendéglőben.

A legszebb karácsonyi ajándék!

Harzi nemes faju kanárik!

Roller Andreasberg féle díjazott fajok. Elküldés 8-20 márkáig utánvét mellett. Öt napi próbaidő. Szabad cse-re. Prospektus, kimerítő jegyzék ingyen.

Heering W., Szt Andreasberg (Harz) 427

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszszük, hogy a dr. Schauerek Bódog pécsi lakos tulajdonát képező és az *almási* 23. 86. 97. 147. 203. 223. 281. 283. és 112. számú telekjegyzékönyvekben felvett földesúri birtok (melyre nézve az urbéri rendezés u. m. elkülönítés, és tagosítás folyamatban van) s a mely ez idő szerint :

12 hold belsőség,
198 „ szántó,
224 „ kaszáló,
45 „ erdő,
36 „ szőlő és nagy kiterjedésű legelőkből áll, minden hozzátartozó lak- és gazdasági épületekkel, ca 13 ezer forint értékű élő és holt gazdasági leltárral és minden tartozékaival együtt *alólirottak által szabad kézből* eladatik. — *Bővebb felvilágosítással alulírt Fekete Mihály ügyvéd* (Pécsset Király utca 20. sz.) szolgál.

Továbbá az almási pinczékben lévő 1894. évi 65 hect. 1895. évi 1006 hectol. összesen 1071 hectoliter bor, és pedig :

ca 263. hect. fehér
„ 634. „ siller
„ 174. „ vörös bor ugyan-

csak alólirottak által zárt ajánlati tárgyalás útján készpénz fizetés mellett eladatik.

Felhívjuk a venni szándékozókat, hogy zárt ajánlataikat 1500 frt. o. é. bánatpénz csatolása mellett, 1895. évi december 16-án déli 12 óráig alulírt *Kindl József pécsi kölcsönös segélyező egyleti vezérigazgatóján* (Király utca) nyújtsák be.

Alulírt fejszámoló bizottság a beadott ajánlatok felett 1895. évi december 18-án határoz. — Az el nem fogadott ajánlatok mellett beadott bánatpénzek azonnal visszaadandók, míg az elfogadott ajánlat mellett becsatolt bánatpénz visszatartatik. A vevő tartozik ajánlata elfogadásáról nyert értesüléseitől számított 8 nap alatt a vételárát alulírt *Kindl József v. igazgatóján* Pécsset (Király utca készpénzben lefizetni, s a megvett borokat ugyanezen idő alatt átvenni s egyéb megállapodás hiányában egy hónap alatt elszállítani, ellenesetben bánatpénzét elveszti s a kérdéses borok az ő veszélyére is karára újabb eladásra fognak bocsájtani. Az eladás után járó illeték a vevőt terheli.

Az eladandó borok megtekintésére Almásón a helyszínén f. évi december 11-ik napjának d. e. ll. órája tüzetik ki.

Kelt Pécsset, 1895. deczember 1-én

A felszámoló bizottság :

Kindl József Kammerer Ferencz,
Fekete Mihály. Fischer Ferencz.

Aldeittatott 1864-ben. Pacholek Károly

Első magy. oldalfegyver-sarkantyú- és

vívófelszerelési gyár.

VIII., Balassa-utca

5. szám

Gyári raktár:

V. Koronah.-u. 10,

Eredeti anyakönyvvezetői kardok csakis nálam kaphatók.

A cs. és kir. hadsereg, valamint a m. kir. honvédség tisztái és legényeivel kardjainak és vívószerelnek szállította. Ajánlja gyárának kitűnő készítményeit: kardok, török vívőkeztük, fej- és test védek. Valódi francia és olasz kardok és vívőtőrök. Árjegyzék bermenye ingyen. Javítások jutá nyosan.

Nagy karácsonyi és ujévi Occasió!!!

Raktárom túlhalmozottsága miatt az összes áruk december 1-től, január 1-ig bezárólag, tetemesen leszállított árak mellett adatnak el.

Tisztelettel
Engel Mór.

KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA
Az arcbőr szépítése és finomítása. **ZSIRPUDER.**

Legelegansabb toillete-, bál- és szalon-puder fehér, rozsszín vagy sárga. Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben. Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIEB

finom toillete-szappan gyárosa és illatszerek főraktára Bécs I. Wollzeile 3. sz.

Kapható : a legtöbb illatszere-, drogua- és gyógyszerárakban valamint Zomborban Engel Mór urnál.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr. elküldés utánvétel vagy az összeg előleges beküldése után.

Eddigfölmulmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle valódi tisztító

MÁJOLAJ.

Törvényileg védett felszerelés
Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és emésztetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítést, a test súlyának gyarapodását a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben. III/3. ker. Heumarkt 3. valamint az oszt.-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Főraktár és főelárúsítás az osztrák magyar monarchia részére :

Maager Vilmos,
Bécs III/3., Heumarkt 3.

Zomborban: Weidinger Zs. és S. és Maayer és Thum kereskedő uraknál.

Utánzatok törvényileg üldöztetnek.

COGNAC

CZUBA-DÜRÖZTER & CO

FRAN CZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenhol kapható.

Vezetőnökség: **RUDA és FLORENTIANUS**, Budapest és Bécs.

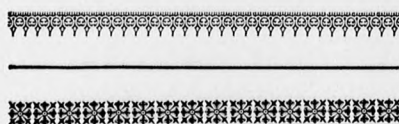
Szabott árak.

Hölgyekalapak melyen leszállított árákon kaphatók.
a seon előrehaladottsága miatt nagyon olcsó árban.

Különös nagy raktár bábák és játékok tárgyalóban
Corsó, Falczióné-fele ház kaphatók.

Áruházban a „Gólyához“ Zombor
Zirschenhauser és Kovács
a legolcsóbb árban eskis

KARACSONYI és ÚJÉVI AJÁNDEKOK

Alapított 1863-ban.

Világhírűek

a saját készítményü, díjjal kitüntetett

Kéziharmonikák

Joh. N. Trimmel-től

Bécs

VII/3., Kaisersstr. 74.

Nagy raktár mindennemű

Hangszerekben.

Harmonikák, fuvolák, okorinák,
citerák, gordonkák, stb. stb.

Schwázi acél játékok tárgyak, el-
pusztíthatatlan. Zenélő albumok, poharak, stb. stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Champagner

„Duc de Montebello“

Château de Marcuil s/Ay. Az
Orieansi Hercegeg-féle
szőlők birtalója.

Cognac

J. Denis, Henry Mounié & Cie.,
Cognac.

Exposition Universelle 1889.
Hors concours. Expert du
Jury

Alapított 1838-ik évben.

Főügynökség Osztrák-Magyarországra nézve:

Pekarek & Lederer, Bécs, XIX/1, Sehengaz, S
Nagy kivitel tea, rum, spanyol és francia borokban.
Kapható Zomborban: Weidinger A. és S. cégénél

Tőzsdéi megbízásokat

szüntnyosan és telkiismeretesen eszközöl

Alapított 1885.

Lustig Miksa
bank- és váltóháza Budapestben,
Váci-körut 43.

Arad, Győr, Pozsony, Szeged, Sz.-Fehérvár, Szombathely,
Szabadka, Temesvár telephon-állomásról az érdeklődők
telephon utján direct irodámhoz fordulhatnak, hol napon-
kint 10—5 óráig az árfolyamok állása iránt felvilágosítást
díjtalanul nyerhetnek. **Telephon-szám 1070.**

József főherceg ő csász. és kir. fensége udvari szállítója.
Fülöp szász Coburg-Gothai herceg ő kir. fensége szállítója.

Sürgönczím: **Gottschlig Budapest.** Telefon 57—86.

GOTTSCHLIG tea-, rum- és cognac-
nagykereskedő

AGOSTON BUDAPEST

Központi iroda: IV., Váci-utca 4. szám.
RAKTÁRAK:

IV., Váci-utca 6. sz. „a Mandarinhoz“ | V. Andrassy-út 23, „Hong-Cong városához“
a Városház-tér mellett a kir. opera átellenében

IV., Egyetem-tér, Egyetem-utca sarkán, a „Japán nőhöz“
KIVITELI PINCEK:

X., Kőbánya, Füzér-utca 9. szám.
Bizományi raktár:

Zomborban:
TÓTH ERNŐ kereskedőnél

Közvetlen behozatalu valódi kínai és orosz karaván-teák, Jamaica, Brazíliai és
Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csa-
magok és palackokban, eredeti árak mellett. **Árjegyzék ingyen és bérmentve.**